

Dokument nr. 8:99

(2004-2005)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Ursula Evje og Jan Simonsen

Forslag fra stortingsrepresentantene Ursula Evje og Jan Simonsen om at det settes i gang strakstiltak for å fjerne 65-70 tonn kvikksølv om bord i ubåtvrak U-864 utenfor Fedje i Hordaland

Til Stortinget

BAKGRUNN

Ifølge Dokument nr. 15 (2004-2005) spørsmål nr. 810, datert 25. mai 2005 besvarte fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen følgende:

"Den tyske ubåten "U-864" ble senket 9. februar 1945 av en britisk ubåt utenfor Fedje i Hordaland. Hele besetningen omkom. Vraket av "U-864" ble funnet av Sjøforsvaret i mars 2003 på ca. 150 meters dyp. Vraket er delt i to, og de to delene synes å være relativt intakte. Midtpartiet er imidlertid ikke funnet, og kan være helt ødelagt.

Kystverket ble som ansvarlig etat for håndtering av fare for akutt forurensning informert om funnet av vraket. Kystverket ble også informert om at vraket bl.a. kunne inneholde så mye som 1 857 stålbeholdere med metallisk (flytende) kvikksølv. Dette tilsier at det var 65-70 tonn metallisk kvikksølv i ubåten da den ble senket. Kystverket startet derfor allerede høsten 2003 undersøkelser av forurensningsfaren fra vraket. Siden sjøbunnen ved vraket allerede kunne være forurenset, er Statens forurensningstilsyn, som er ansvarlig etat i forhold til håndtering av forurensete sedimenter, holdt orientert om undersøkelsene. Undersøkelsene som er gjennomført og nå gjennomføres kan grovt sett deles i tre trinn.

Første trinn var å påvise/avkrefte tilstedeværelse av kvikksølv ved vraket. Høsten 2003 ble det tatt prøver fra bunnsedimenter ved vraket. Det ble påvist høye konsentrasjoner av kvikksølv i noen av disse. Det ble ikke funnet noen annen sannsynlig kilde til disse funnene enn vraket av "U-864".

Som trinn 2 ble det utført undersøkelse av levende organismer for å bekrefte/avkrefte opptak av kvikk-

sølv. Høsten 2003 ble det tatt prøver av fisk fra oppdrettsvirksomhet ved Fedje. Det ble ikke påvist unormalt høye verdier av kvikksølv. I januar 2004 ble det tatt prøver av frittlevende fisk og krabber fra området ved vraket. Sammenlignet med EUs øvre grenseverdier viste analysene lave verdier for alle fiskearter som ble undersøkt. Gjennomsnittsverdiene for alle artene som ble undersøkt lå også godt under EUs øvre grenseverdier.

For krabbe var en prøveverdi av 25 prøver lik EUs øvre grenseverdi. Mattilsynet ble holdt orientert om dette arbeidet og resultatene. Mattilsynet fant ikke grunn til å gi ut kostholdsråd knyttet til fisk eller skaldyr fra området ved Fedje. Tredje trinn er å gjennomføre en miljørisikovurdering av forurensningsfaren.

Kystverket har engasjert Norsk institutt for vannforskning (NIVA) for å vurdere miljørisikoen ved forurensningsfaren fra vraket. Det understrekes at det i denne sammenheng legges det til grunn at det finnes seg 65-70 tonn metallisk kvikksølv i vraket. Kystverket vil på bakgrunn av NIVAs rapport, og i samråd med SFT og andre fagetater og tekniske eksperter vurdere hvilke tiltak som må iverksettes for å beskytte miljøet. Det er i denne sammenheng avgjørende at iverksettelse av tiltak ikke medfører fare for ytterligere forurensning fra vraket. Selv om man per i dag ikke kan konkludere med hvilke tiltak som må gjennomføres, må det legges til grunn at gjennomføring av tiltak mot forurensning fra vraket vil innebære betydelige kostnader.

Vraket av "U-864" er i henhold til lov om kirkegårder, kremasjon og gravferd (gravferdsloven) av 7. juni 1996 nr. 32, en naturlig grav for mannskapet som var om bord da den ble senket. Dette er det tatt hensyn til og vil bli tatt hensyn til i det videre arbeidet med vraket."

BEGRUNNELSE

Befolkningen på Fedje og i de nærliggende områder føler seg utrygge for at det kan utvikle seg en katastrofe om kvikksølvet lekker ut i sjøen. Ubåten lig-

ger også i et område hvor det er betydelig fangst av fisk og skalldyr. Etter forslagstillernes mening bør det omgående settes inn ressurser for å fjerne kvikksølvet, slik at befolkningen i nærområdene kan føle seg trygge, og at fisk og skalldyr kan spises uten at mennesker og dyr kan ta skade av å innta dette.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen sette i gang strakstiltak for å fjerne 65-70 tonn kvikksølv om bord i ubåtvrak U-864 utenfor Fedje i Hordaland.

8. juni 2005